

tingets tidligere Standpunkt. Jeg tog den Gang ved 1ste Behandling et Forbehold, idet jeg udtalte Haabet om, at det maatte kunne lykkes at finde et Mellemstandpunkt, som maatte kunne forene de forskellige Anskuelser. Det har imidlertid i Udvalget vist sig, at der ikke kunde findes et saadant Mellemstandpunkt, som kunde forene de forskellige Anskuelser, nemlig et Mellemstandpunkt mellem det Forslag, det ærede Medlem fra Ringløbing stillede, og det her foreliggende Forslag. Et saadant Mellemstandpunkt er imidlertid nu fundet; det er det Mindretalsforslag, om hvilket jeg altsaa som Ordfører for Mindretallet skal tillade mig at gøre nogle Bemærkninger.

Det, som er Hovedindvendingen mod det Forslag, der her foreligger, navnlig som det fra første Færd forelaa, men dog ogsaa endnu med de forskellige Wendinger, der nu af Flertallet ere foreslaaede dertil, er vel ikke saa meget det, at det ikke giver Tiendehyberne Ret til at forlange Afsløsning. Det er ganske vist en væsentlig Mangel ved Forslaget efter min Opfattelse; men det er dog ikke Hovedmangelen; thi hvis man stillede Tiendehyberne i Udsigt en saadan Begünstigelse eller saadan Hjælp til at faa deres Tiender afløste, at det virkelig havde noget at betyde, vilde Tiendehyberne jo derved være blevene satte i Stand til at opfylde alle rimelige Krav fra Tiendeejernes Side, saaledes at man vel nok, naar det skulde være, naar man ikke kunde naa til andet, kunde se bort fra Retten til fra Tiendehybernes Side at forlange Tiendens Afsløsning gennemført. Men det, som er en Hovedmangel ved dette Forslag, saaledes som det nu foreligger, er, at den Hjælp, som Statskassen yder Tiendehyberne til at bøde paa denne gamle Uret, er saa forsvindende, at den i Virkeligheden er for intet at regne. Den Hjælp, som Statskassen efter det oprindelige Forslag ydede Tiendehyberne, bestod deri, at den vilde give Afkald paa Tiendeskatten. For saa vidt Tiendeejerne og Tiendehyberne i hvert enkelt Tilfælde kom overens om Afsløsning af Tienden, vilde Tiendeskatten falde bort. Men det er nu en meget problematisk Hjælp i og for sig, som Staten derved yder til Tiendehyberne; thi det beror først og fremmest paa, til hvilke Priser Tiendeejerne ville lade deres Tiender afløse; men selv om man gif ud fra, at Tiendeejerne vilde være rimelige, saaledes at de vilde finde sig i en Afsløsning med en Kapital, som gav dem den samme aarlige Indtægt, de nu i Øjeblikket kunne gøre Regning paa, blev dog den Ydelse, som Statskassen gav Tiendehyberne til Hjælp, i

Virkeligheden saa ubetydelig, at den ikke er for noget at regne. Det maa jo nemlig erindres, at for Tiendehyberne stiller det sig saaledes, at naar de skulle afløse deres Tiender, naar Tiendens Værdi skal udfindes, og der skal lægges til Grund et eller andet Beløb, som skal være den endelige Ydelses Værdi, saa vil og maa de se hen til, hvorledes Kapitelstatsterne for de kommende Aar efter deres Opfattelse nærmest maa antages at ville stille sig, men saaledes som Forholdene have udviklet sig her i en Række af Aar, og saaledes som det ser ud til, at de i Fremtiden ville udvikle sig — der er selvfølgelig ikke noget Mennekte, der kan sige noget derom med Bestemthed — men som det ser ud til, er det ganske sikkert, at for Tiendehyberne vil det stille sig saaledes, at der er mere Udsigt til, at Kapitelstatsten falder, end at den skal stige eller blot blive staaende. Naar nu Forholdet er det, at der er Udsigt for dem til, at Tienden skal falde, saa er det ganske klart, at ingen Tiendehyber vil finde sig tilfredsstillet ved at kapitalisere sin Tiendehydelse paa Grundlag af den nuværende Kapitelstatst. Man kunde ganske vist paa den anden Side sige, at naar Forholdet var det, at der var al Udsigt til, at Kapitelstatsten skulde falde, vilde det indeholde en meget stærk Opfordring til Tiendeejerne om ogsaa at tage det Hensyn i Betragtning for deres Bedkommende, saaledes at de sætte den Kapital, de ville nøjes med, meget lavt; men dertil er at sige, at det gaar gerne saaledes, at Folk tro og haabe paa, at det, som de ønske, ogsaa skal ske. Tiendeejerne, som jo ere interesserede i den højest mulige Kapitelstatst, ville næppe i ret mange Tilfælde have Øjet rigtig aabent for, at der er al Udsigt til, at Kapitelstatsten vil falde, og selv om de ikke helt kunne luffe Øjnene for denne Mulighed, ville de dog til det yderste klamre sig til Troen og Haabet paa, at det nok skal gaa saa nogenlunde. De ville vise tilbage til de Tider, da Kapitelstatsten var betydelig højere end nu, og de ville haabe, at saadanne Tider ville komme igen. Der vil vist ikke fra Tiendeejernes Side være nogen som helst Billighed til at lade Afsløsningen foregaa paa noget andet Grundlag end i alt Fald den nuværende Kapitelstatst, og hvis det er rigtigt, er det ganske sikkert, at den Smule Hjælp, som kan ydes dertil igennem, at Tiendeskatten bortfalder, i Virkeligheden vil være for intet at regne. Det er ved 1ste Behandling af dette Lovforslag blevet oplyst, at Tiendeskatten ved de Tiender, hvor der er Tiendestat, altsaa Kirke- og Kongetienderne, udgjør noget saadant som 50 Ore pr. Td. Korn. Det vil altsaa ses,